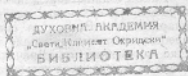

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

† ВРАЧАНСКИ МИТРОПОЛИТ КАЛИНИК

ДУХОВНО ОБЩЕНИЕ В ПРАЗНИЧНА РАДОСТ И РОДОЛЮБИЕ

В навечерието сме на светлите Рождествени празници. От това велико евангелско събитие — Рождество Христово, което бележи за човешкото начало на нова ера, ни делат според православния календар само две седмици. Движени от духовно-възпитателни цели, светите отци като устроители на църковния живот мъдро са отредили, като днешната втора неделя пред Коледа да бъде наречена „Неделя на св. Пророци“. Това означава, че тази неделя ден е посветен на паметта на всички библейски свети мъже, които от древни времена са подготвяли човешкия род за достойна среща с Богомладенца Христа, Къзвиз на мира (Ис. 9:6). Тях са. Църква прославя с признатие богосудебни слова: „Доидете да прославим акупоно събирател праотци... както и онези свети люде, които са възвестял Христа, вечния живот и възкресението на човешкия род“.

Но в тази подготвителна, предрождествена неделя ние изживяваме втора духовна радост, второ църковно събитие — днес бе отслужена св. архиепископ Литургия към нашия прекрасен град Плевен при лозителното участие на всички Вас, духовните чеди на Врачанската епархия и свети членове от град Варна — Катедралният мъжки църковен хор. При това знаменателно е, че духовното ни празнично общение протича под сядаветата на старинния храм „Св. Николай“, който е ценен исторически паметник за Плевен, свидетел на много събития от превратите му съдбини на поколения алеписки деди и прадеди. Родолюбиви и със здрави традиции са били навсякъде през миналото столетие. За тях отец Неофит Хилендарски Бозванс в своето „Кратко обществено землопосещение“ свидетелства, че са били: „при родо трудолюбиви, боголюбивии и стринлолюбивии“. Печат на техния църковно-патриотичен дух е било построяването на тази старинна църква, осемена на 14 ноември 1834 г. (ден на св. Параклева). За нея нашата голяма учено-историк Йордан Трифонов („История на града Плевен до Освобождателната война“, София, 1933 г., с. 119) бележи: „Макар църквата св. Николай с една своя третина да лежи в земята, тя е била за времето си великолелна сграда, и отец Неофит Бозванс с право я нарича в своето „Землопосещение“ прекрасна. Нейното изграждане поднагола духа на гражданите и поминало да се увеличат приходите на църковно-училищната община“. Това голямо патриотично дело на плевиенци е увековечено в кртията, но исторически достоверен църковен надпис: „СОЗИДА Я СЕИ БОЖЕСТВЕННИ И СВЪЩЕННИ ХРАМЪТ СЪВЪТАГО НИКОЛАЯ АРХИЕПИСКОПА МИРЪЛДИНСКИХЪ ЧУДОТВОРЦА ВО ЛЪТО ОТЪ ХРИСТА 1834“. Иковете в храма са също от миналия век и са дело на възлюбовената палитра на самобитни български художници, между които са прочутиет самковоски зографи Димитър Досиевич и Никола Образуевски. Нейни свидетели на славното църковно минало на будния и героичен Плевен са отец Историческата компания от 1835 г., както и изданият иконостас от 1845 г., изработен от оредно дърво в светогорския метох от талантливия дърворебар Петър от Габрово ведно с даровитите му ученици.

Ето, тази старинна църква „Св. Николай“ в миналото е била огнище на духовна просвета, патриотизъм — на искра лобородна! Тук лавеснистите преди са издизали в скришна молитва душните си, чернели са яркелени сили, изпросвали са небесна помощ, за да оцелеят българската вяра и род под времето на османотурския поробител. Освен това трогателно е, че навсякъде в миналото са благоговисно пред светелската памет на св. Николай Мирликийски Чудотворец. Св. Николай, който ден богослаужбе се празнува на 6 декември, е покровителят на тази църква, ангелът-пазител на нашия град Плевен в превратите му исторически съдбини. Затуй уместно е да се спрем върху полюбвите, които са задникли старите плевиенци да избераат за свой покровителя-патрон именно този светец!

Великият Божия светец, който богоугоден живот и големи заслуги за дрвената Църква се отнесат към IV в. след Христа, заема изключително място в християнския календар. В жителната литература той не бележи с богопославна начетност, нито с аскетическо подвизничество, нито с проповедническо красноречие като св. Василий Велики, св. Антоний Велики и др. Роден към 270 г. в малоазийския град Натара, той е бил популярен сред съвременниците си и през по-късните християнски векове със светата вяра, благочестие и добродетелен живот. Така то възлема своята Църква в тропари: „Оче, смещеноначаличе Николае, Бог, който е истината на немата, те изяви пред твоего духовно стадо като правно на вярата, образец на кротост и учител на въздржанието. Поради това, ти чрез смирение са придобил величие, а с бедност — богатство. Моли Христа Бога за спасението на душите на!“. Св. Николай бил защитник на социално-неоправданите, вдовиците, сиратите. Затуй Всевишният го удостоил приживе, както и след смъртта му (31 г.), с дара на чудотворство. Точно тези възвишени добродетели, възлюбени във високопочитания пред вековете от българския народ св. Николай, са обусловили избора му като светец-покровник на тази старинна църква. Нека да помним още, че неговото небесно ходатайство е пряко свързано със съдбата на град Плевен, чутвен с историческата си бойна слава. Имаме предвид духовната и морална сила, която са черпнали от иконите с неговия лик нашите сънародници по време на Руско-турската освободителна война. По неговото благословение дук, на илвесна земя, всичко е в неоповторимо съчетание: патриотизъм и християнска вямаожерва, героизъм и църковна вяност на православния рус и българин през освободителната епопея, която навеси свой алата братски народ — руския и българския; както и двете кривно-славянски държави — руската и българската.

За кляра и духовното наство на Врачанската епархийска църква е духовна чест, че историческият храм „Св. Никола“ в гр. Плевен днес е хранител на възрожденския реализъм. Като място за постоянна покаяност на светите икони той въздъствува възпитателно, нравствено, в традиционен християнски дух на добродетелност и благоговение пред патриархалните църковни ценности. Това значение на тази дарована светиня се поддържа и от факта, че тук се извършват и свети саужаби като днешната св. Литургия в чест на св. Николай Мирликийски, на която саужаба стобийно, хармонично и с въздушевание ява катедралният хор на град Варна, — град красец на нашето родно Черноморие!

Много архиепископско благопожелание към вас, благочестивите богомолци, е — от тази празнична саужаба в историческия храм „Св. Николай“ да излезете духовно обновени! Нека да преодолее стария човек в себе си — както съветва св. апостол Павел в днешното апостолско четиво — и да се облече в „новия човек, който се обновява в познанието, по образа на своя Създател“ (Кол. 3:10). Истинно към такова дълбоко обновление на сърцето, духа и обществото сме призвани от св. Православна църква! Славослет Христове така завърши! Своята притча от днешното св. Евангелие за многого лодие, поканиен на великата вечеря, като отредил положително отношение само за малкото от тях с думите: „Мнозина са звали, а мащина избрани“ (Лука 14:24). Нека бъдем благодаруми, да проявим мъдрост за спасение и да откликнем на църковния призив за духовно-нравствено въздржание, за дела на християнска любов и жертвено саужение в името на братя-човек!

Честит да бъде днешният празник за всички вас, възлюбени чеди на нашата родна Православна църква!

Като Ваш епархийски архиепископ преподавам Божие благословение над вас, над вашите домове и чедя — за похвено духовно здравие, здраве и творчески успехи в трудовото ви ежедневие! Амин!

На многоя, благая и кляра деста!

На 15 декември м.г. Негово Светейшество Българският Патриарх Максим присъства при откриване заседания на Делегатата сесия на IX Народно събрание, изпраща от Негово Пресветейшество главния секретар на Св. Синод Свободия списков Кирил.

ЦЪРКОВНИ ТЪРЖЕСТВА В ПЛЕВЕН

Вече стана традиция — в първия невен ден след Никуладен православните християни в Плевен да се събират на обща молитва в историческия храм „Св. Николай“.

Както години наред, и сега св. Богостепена Литургия бе отслужена (тази година на 11 декември) от православния кираляр на св. Врачанска епархияска църква — Негово Високоросенствено митрополит Калниклия. В службата участваха единствен духовници от Врачанската и от Варненско-Преславската епархии, които след смъртта на вейния кираляр — митрополит Понсиф, временно се управлява от Високоросенствения Калниклия.

В ранното декемврийско утро възбуждане на старинния храм „Св. Николай“ приключва изравните към съвместна молитва. По установения православен обичай служещите духовници — същелания и дякони, в присъствието на богомолен народ, посрещнаха епархийския архидякон с тържествено песен на „Владика и свещенотоначалника нашего...“ При доходящо молитвено настроение и помолбайка тържествено започна св. Литургия. Минутените възгласи и песените извън храма, спомняха душите на вършителите, спляха ги в „единно сърдце и единие устни“. За създането на тази мистична атмосфера допринасят търпеливо и търпелив катедрален хор, който си с издъхсвалесие и сетни тропни следи в съзнанието на всички присъстващи.

В края на службата Негово Високоросенствено митрополит Калниклия произнесе трето отеческо слово, с което допълвателно нахрани духовно богомолния народ. (Заб. Словото е поместено на уютно място в настоящия брой на вестника). След пообавящите за случая многогласия всички наущаща Божия дом, отивайки със себе си молитвено настроение и крепка вяра.

Пак по стар християнски обичай църковното настоятелство предвожда братска трапеза, на която присъствуват Негово Високоросенствено митрополит Калниклия, представители на Врачанската и културната общественици на Плевен, варненският катедрален хор, църковните настоятели, гости от Враца и от други епархии.

Вестствен израз на миротворството на плевенските православни християни беше поднесенията погача, на която се четяха евангелските думи „Мир вам“ (Йоан 20:19).

На тази паметна във всяко отношение братска трапеза — трапеза на взаимност и братлюбие, Високоросенственият Врачански митрополит Калниклия отпраща към присъстващите следното отеческо слово-тосг:

„Достоятни оти,

Уважаеми общественици и културни дейци от град Плевен,

Драги съграденници!

Стама вече традиция — и то дълга, подана във всяко отношение сръбност и преданост — да се провежда всяка година църковно-народно тържество във вашия град във връзка с освобождението на Плевен, съчетаено и с православния празник „Никуладен“. Не случайно децата на днешното ни прапвено беш старинният храм „Св. Николай“. Тази историческа сестина е възрожденските си реалики ни връща към стародавното ни минало в духа на предзнаменачето си — да бъде школа за църковни и граждански добродетели сред жителите и гостите на град Плевен. Така не измислено естествено е, съгласно откошените църковни и народни обичаи, да се съберем днес на братска трапеза, устроена за всички нас — свещенослужители, църковнослужители, общественици и почетатели на духовните ценности. Сродство по сърца, еднаквост по социалните идеали, обща посоча на стремежите ни — ето какво ни е приютило сега вод една българска стяха и ни е приобщило край една софра.

Само преди една година в Плевен — героичния град на бойната слава при Освобождението руско-турския война, — ние достойно проведохме църковно тържество по случай 110 години от Плевенската епопея.

Искам в тази връзка да ви припомня и оглася специално написаното стихотворение-сонет на високодаровития ни поет Радко Радков:

Свети Владико, този ден е свят —
Никуладен — преди сто и десет
години падаха тух брат до брат
кравта си с българската пръст да смесат.

Величествен след кравлява вятър
лъв храма на светия Николай
сред Плевен като в самия рай —
той баше — всерусийски император.

И отграунада съставта пообла
на спонте вятрици и сияя
Духа, към който свобода гледа.

Зашто българската свобода
изра и знамена за почет свасе
на братството по жертвено в града.

А сега искам да подчертая, че тазгодишното ни църковно тържество пак се провежда в навесчето на друго юбилейно събитие — 250-годишнината от рождението на св. Сафрийн епископ Врачански, голямият наш възрожденски книжовник, просветител и лавно-нос стоец на Българската православна църква! Възнаувано е, че според смурни исторически данни по тези места в края на XVIII в. са извършани стълъците на този апостол-страдалец на българската земя и мъченик пред олтара на Матя Болгария, който в продължение на 4 години неколкократно е пребивавал в Плевен и Плевенско, усърдно е служил и проповядвал на новобългарски език, духовно-нравствено е възпитавал и ободрявал павството си през тежките времена на османско-турския юг.

В спомнатен израз на изрична радост и възторг, сред това пообрано, имело обръжение от споната и гости на чютювния с църковноисторически св. паметници Плевен, вдигам чаша и отпращам традиционната поздравилка:

— За багавотството, цялостно обновление на същото ни всебългарско Отечество!

— За всестранини успехи на нашия героичен, трудолюбив и добродетелен народ!

— За по-нататъшния възход на гр. Плевен, който е не само прославен в историята ни, но е и красив и динамичен в съвременното ни!

— За здравео и многогласието на Светейшия Предстоятел на млада родна Църква, Българския Патриарх Максим и на синодалните ни архидиери!

— За новите духовни, творчески радости и лично шастие на всички нас, възторжени родолюбци!

Поздраве!

На многоа, многоа лета!“

Васеяки повод от свещеностите думи върху поднесената погача, талантливият наш поет Радко Радков с шатос рецитира съжвечия от него в момента „Архидерски сонет за хляба“:

Владика защити мъдро хляба
с Христовото пригветство „Мир вам“,
и братска трапеза стана храм
на мир, спечелен с кръв от руска сабя.

И знаменит от Плевенски редук
как разваля английските войства,
а ия крепки мира с достоян тух,
с трупа, ролен от рани и геробства.

О, века всеки вийте хляб дарен
от боготърпява владика свети
с Никуледенски празник този ден.

Разуни английска хляб с ридете,
който благославяет вас и мен
пред звездния олтара на рекосте.

След бурните ования той декламатора и един от любимите си монолози — той на св. Патриарх Ефимий преди издаването на Търново под османска власт, Автурот посетил монолога си на дреснохристиянска арменски народ, пострадал тежко при земетресението на 7 декември. У мнозина от присъстващите рецитатът породил съзъм на умилание и съчувствие както към далечните явни праведи, загинали при издаването на Търново, така и към жестоко пострадалите при земетресението арменци.

По време на обща сонет от варненския катедрален хор издълни възходящи песнопения, с който духовно обогати трапезата.

Така в непринудено сърдечна атмосфера премина празничният обед. След благоагостена молитва към Веснияшия присъстващите напяха стъпки към домовете си, за да се включат отново в ритъма на ежедневието — да творят лични и обществени блага, да бъдат вестители и носители на мир и социална правда.

Проф. Тотю КОЕВ

ДУХОВНИ ИЗВОРИ

СВ. ГРИГОРИЙ БОГОСЛОВ

НА СВ. ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИ

Радавай се, друже Василию, дори да ни висица напускам — твои надобрени наслов саха Григорий прет теб.

Думи, които обичаше много, Василию, днеска дар от другарска ръка имаш ги, близи съкровни. О, богочестни Василию, на твоята نامет Григорий следните десет слова с злого любов посвети.

Вси гълбини на Духа и на земната мъдрост прониквай, в протосмъртен човек Бжи отвар съгради. Осем години юзда богочадра народа напастна — бе от труда тя това малка частца напастна.

Вече живогат ти земни мъждува сава, но обрече себе си — мисни и реч, тято и дух — на Госноа Бога. Инак внако в Христа, о Василию, стъпай берейски, стоер на живна Бог.

Щои на Василий дхуа богочадър Светата Троица права отува, угресени с радостен порив отова, цялото творство небесно посрещна го с празник възторжен; внак в Кавалосни пак люде потанка в сраб, Василию не е, и не те го опадкават: „Мри бегителси! Взабей няма го вech, сключвай прекрасна мир!“

Целия свят, Тринедната Троица която владее, страни раздират ъжви и неприячии кражди. Гръмният глас на Василий замълчана. Уми! Събуди се! Заедно с твоите бр бугра нека замре! Заедно с твоята молитва! Защото ти беше единствен, който живот със слова, слово с живот един.

Бог Вемогат е един, и за Него достоен служител само, Василию, в теб нашего време съгра. Гръмк възгител на истина съгра, за нас — христиани — взор, на красива дума ярица бисък отрази; с име велико дарна Кападокия. Понт и до днеска — моля те, зарад света, в жертва се Богу отдай.

Архиепископ Василий, синът на Василию, тука в Гирет Кесарийски лежа, пръв на Григорий другар. С много велика блага от Вемогани Бог надарен съм — първо от всички да мен бе праколетен живот. Има ли смисъл от във на земата във плен да се бавни, и да чезни във вечен копил за небесна любов?

Гръмка и бавнива слава си за Кесаря. Василий! — Тътен са твоите слова, мисля — твоит живот. Все пак арестова берейски чаусти и ти. Пожела го Бог, та с небесите теб чак по-напред да те слей.

Плът бездуховна живях, о Василий, предя да те срещна, тебе, Христове раб, Друже, съзнавах тога, страдах и пак оцелях, ала блудно какво ли не чака, ном при блажените ти с хора си мене не чака! Мен не напуски! Къде са в прака ти, не ме че забравя, даже да бих пожелал — дава Григорий обст.

(Антология владата, т. 8, Химни 1, 47)

СВ. ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИ

ВРЕДАТА ОТ ПИЯНСТВОТО

Как да мъчна за това? Как да отдам заслуженото? Виното е причина за погиване на думите. Виното е дар Божии, даден на поемлярците за обличаване на нечовешти не, но днес е превърнато от похотливите в оръжие за изваждаването. Пиянството — това е доброволно погиван бис, който чрез самоустрашението се втурва в душата. Пиянството е майка на порока, протъни се на добродетелта, прави мъжествина страдания, изломлявания похотлив, не знае правлата, отнема благодарумието. Както водата е враждебна на огъня, така неумереността във виното

ЕПИГРАМИТЕ НА СВ. ГРИГОРИЙ БОГОСЛОВ

Цялата осма книга на „Аполомни Палатина“, сборник с елястически и апалястически епиграми, е посветена на св. Григорий Богослов. Част от големите св. богослови, труждащи тога работи на светата ни Църква и оставил в тези, на пръв поглед неинтересни износи къси стихотворения, около 250 на брой. Но въпреки антикваторната си неяснотност, епиграмите са безкрайно са дълбока част от тях представяват епиграфи — основният дял на античната епиграма въобще. Тук откриваме различни вариации на темата за неперискусността на вечни покой. Друга, не малко по чужденост, са посветени на пролетите и оставяните близки на св. Григорий (на майка му от 24 до 74, на баща му от 13 до 23; на брат му от 85 до 100; на сестра му Горголия от 101 до 103).

Първите единадесет епиграма са написани в намет на св. Василий Велики. Заедно с надгробното слово, посветено му от св. Григорий Назанзски, те си разпространено свидетелство за близкото приятелство между двамата. Само няколко стиха, а в тях се съсредоточава толкова риторична мисъл, Макар и пестеливо, св. Григорий усвоя да внуши светлостта и боговладеността на св. Василий. Вемоганият Бог Господ е един и същ е. Единство е и в неговото (на автора) съзвучие с в достойнств св. Василий. Бог е светлина. За иврътването Господ е в рак в полавянето на Божественото. И св. Василий за своето настие в азор, прониквай до истината. Той е гръмният човешки глас, възвестяващ мъдростта на Господ, а на Божие то слово. Според св. Григорий Богослов, св. Василий е свине избранник, богословенат саудатеа. И както Тринедният Бог е уредил цялото мироздание в хармония в съгласие, така и Неговият намесител трябва да окръжава мира. Зиното той самият е единство, единств от слово и живот. Изурвената цялост в човешката личност е изворит на неперискусността не само у всеки един от поотелно, но и в цялото общество. Мирът и враждата не са без доми. Те са в мене, у тебе, у пак. Това е дълбоката истина, която прозира в едно от епиграмите. Не антиномията, а прекрасната хармония е същността на Бога и на Неговите творения — съотозава берайчи в човешката вселена.

Като гръм и мъчния са словами и живогат на св. Василий, стрях като небесни вълнати а чачи на обличаените вариации. Така звучат други епиграми. Но в следващите стихове св. Григорий епикал синовервага тоу-ноу каиното — не небесно владение, ниславлявано от земята, а смъртен, възнесен до небесата е св. Василий. Чрез този силлогичен прием се анушава единството между човешката природа и боговладеността на св. Отец. При тази постановка на въпроса, какво е св. Василий: небесна сила или богочадър протосмъртен се натъква идеята за неговата извесност.

И на друго място св. Григорий използва антикватората като похват за аудосностно въздействие. Едва мъждува вече земният живот на св. Василий. Ала следващите четир думи обемат цялата човешка енергия и себототавие, съсредоточени в тлесния пламък: мисни и реч, тято и дух. И чрез този контраст се внушава подготит на Божия служител. Макар и гротеск физически, с духовната си мисл той се превръща в стълб берейски и в стоер на Божията истина.

Основната идея, която се откроява в епиграмите с идеята за ценността на живота и смъртта. Тук викаме заложено онова вечно противоречие, преволно човешкия дух от дълбочината на непознатите, хляпеломея — тайната, варения живот. Разбира се за св. Григорий има антикватората. Той према земния страшек като начално на духовно осебодяване и приобяване с Бога. Затова първата епиграма е пропит с толкова християнски оптимизъм. Ала неможимо е човек да понесе самото и равностранната риздала. Невъзможно е това не дадено за обикновените люде (четвърта епиграма). То е невъзможно и за самия св. Григорий. На първата епиграма ярко контрастира последната, изпълнена с толкова човешка мъчя: „Мен не напуски!“ Тук се крие особено притенително на епиграмите. Много мъдрост има в думите: „Има ли смисъл от ту в на земята във плен да се бавни...“ Но има и много чужденост в неведението: „... Бъдно какво ли ме чака... без тебе, Василию...“

Епиграмите на св. Григорий Богослов са част от неговото бесмъртно богословско наследство.

гаси разсъмка.

Забавни са да говорим против единството не поради това, че това, че е малко и може да бъде оставено без внимание, но затова защото словото не би допринесло никаква полза. Ако единият не владее ума си и не е поирасно съзнание, то мърещит го напразно бих думите си за него, тъй като той не слуша. Затова, кому бих говорил, ако имащият нужд от съвет не слуша това, което му се говори, а измолващият е чист от тази страст и на него му е нужна помощта на думите? Какво средство да уют-

ребя в този случай, когато думите са безполезни, а мълчанието неприлично? Да оставим дн гринката? Но безгрешното е опасно. Или да кажем нещо против напиващите се? Но тогава ще говорим на мърята. Тъй както при заравни болести лекарите, които лекуват тялото с предохранилисни мерки, поставят здравето в безопасност, а към заравните не се докосват и с ръка, тъй и на полюбената от нас казаното не бъде полезно за предаване на заравните, но те не ще бъде полезно за излекуване и освобождаване от болестта заравните.

По какво се отличава от безбожествените, тн, чопене? Не ли с дара на разума, който си получава от своя Творец, а чрез който си става нащачник и господар на всички твари? И зтоава, когато чрез пиянство човек губи разсъдъка си, ще се угодило на животинския (Пс. 48:13). По-подробно е да кажа, че пиянните е по-израумени и от животните, защото всички четвероного и аверозе в определен срок имат желание за размножаване. Но когато душата е затворена поради пиянството и тялото е изпълнено с нечестива огъа, той няма никакъв интерес и час се стреми към нещастия и ермис обхвата. И не само това го довежда до черазумност, но преграденост на сетивата показва, че пиянният е по-лош от всяко животно. Защото кое животно така малко вижда и така малко слуша като пиянният? Пий-близните не узнават пияния, а към чудните той вероятно бига като към познатия. Пиянните често прескачат сника, както се прескача през рудей или ров. Умът им се папли със звуци и шум като в бушуващо море. Стрива им се, че земата се повдига, а пиянните се ерпят в кръг. Поинкога се гледат несприятелски, повдига гласът безоточно, ту са државни и безстрашни, ту страдници. Свят им е тежък, почти непробуден, авещавания, близък до действителната смърт, а бодърствувание то им е по-бичувствено и от сън, защото за тях животът е сън. Когато няма дрехи и иншо необходимо за утрешния ден, както са пияния, стават бари, предхождат войски, строят градове, делат пари. С таква мечти, с таква съблания се пияни сърчат им от киянието в тях вино. А други нападат и противополюбно на тези настроения: изпадат в агония, стават узакан, безпокойни, съзидат несприятелски, повдига гласът безоточно, ту са државни и безстрашни, ту страдници. Свят им е тежък, почти непробуден, авещавания, близък до действителната смърт, а бодърствувание то им е по-бичувствено и от сън, защото за тях животът е сън. Когато няма дрехи и иншо необходимо за утрешния ден, както са пияния, стават бари, предхождат войски, строят градове, делат пари. С таква мечти, с таква съблания се пияни сърчат им от киянието в тях вино. А други нападат и противополюбно на тези настроения: изпадат в агония, стават узакан, безпокойни, съзидат несприятелски, повдига гласът безоточно, ту са државни и безстрашни, ту страдници. Свят им е тежък, почти непробуден, авещавания, близък до действителната смърт, а бодърствувание то им е по-бичувствено и от сън, защото за тях животът е сън.

Не е лесно да се израси с думи колкото зло идва от пиянството. Вредата от зараза действувя върху хората не в едни миг, но в зависмост от това колкото въздухът постепенно внаси в тялото съдържателя се в исто зараза, но вредата от виното се проявява веднага. И така, като е в нощта душата си и като се е покрива с всяка възможна нечестота пиянният разстройва и тялото си. Той не само вехне и чезне от прекомерността на удоволствието, които разпалват похотливостта, но и тялото му, въпреки охрасеността си, когато е пълно с топлиноти и влага, е лишено от живот. Очите на пиянниците са мътни, ацето бледо, дишането трудно, езикът е мек, приношеноето е лесно, краката им са слаби, като на деца, отделеното на изпитието става от само себе си и изгива като от мъртвен. Те са жалки в своите изваждания и са пожелани от обхванатите от буря сред бурето, когато топлешите се вълни една след друга ги захватят и не им дават да се измъкнат от вихренето, така и у тези хора се замърсява душата им, загравана с вино. И както на корабите, загряватят от буря и занасиши от вълните, е необходимо обхвемане и за целта изхвърят товара, така и за пияните е необходимо обхвемане от товара. Но като изриват и похвърлят, една особобождавайки се от тежестта, те са по-жалки от нещастните моряци, защото те изхвърлят виното на вятра и на морето, на вълните бедствия, а пиянниците дръволиво си внасят в нощта пиянството и жолкото, които се хванат от бас, но изпитият, макар че и той страда, не е достоян за съжвление защото се бори с доброволно повиканя бевсе.

Пиянните създават пиянско лечение, но не породи това, че се страдуват да не би да им се случи също лошо от виното, но за да бъдат шостошно пияни. За тях ио и кратък десит. Нощите, дори змишните, не им стигат за пиене. Няма край на това зло. Изпитото вино вехе още повече, то не удовлетворява потребността и прави неспособен изкудът, изпламвавя пияните и нещастно възбужда към по-голяма жолда.

Но когато си мислят, че желанието им да пият е неенешно, тогава изнават противно на това, което желаят. Защото от нещастното наслаждение се повръсват сетивата. Както прекомерният бляск помрачавя зрението и както изливането от силни шум шумни страдат от големи поразения и идват до състояние съвсем да не чуват, тъй и пияните от извънредно сластолюбие, без да забелязват, загубват усещането за удоволствие. Виното в тях не е вкусно, а е като вода, макар и с мисно да не е разредено. Младото вино им се струва топло, а вкус, макар че е да хладно, защото и светът не може да угаси пламъка, който е запален отвътре от изпичката на вино. У кого — рани без причиня У кого — зачервява очни? У ония, които се засядат около вино, които хоаят да издржат подравно с аромати вино" (Прит.

23:29—30). „Торко“ — това е възкняването на опакания. Пиянниците са достояни за опакване, защото „пиянците... има да наследят царството Божие“ (1 Кор. 6:10). А „мълвата“, която поради обхванатото от виното се поражда по тяхно име А „скръбта“ от неприяните последствия на удоволствието, което идва от пиянството? Защото краката им са завързани, завързани са и ръцете им от изпаряните, следствие на опакания. Но и преди тези предели, но преди да са опакани, преди никои принават, също като тези които не десискусават проблемите. Защото винаги има хора се мапани с опияняващи нещастия, каквито изпусква изпаряващото се вино, главата се поразва от неприяните болки и като няма сили да се држи права, люлее се на шията, нолята ту на едната, ту на другата страна. А „свади“ наричат беседите по време на изумерени прирествия, които от опиянение не могат да се држат на краката си, защото когато падат във всевъзможни положения се вижда, че тялото им е пълнолю отровено от пиянство.

Но какво ще кажат на това хората, отделени на пиянството? Главите им са тежки от опиянение, дремат, прозяват се, гледат като в мъгъл, проглед им се, защото не слушат учителите, които много бичи ги прозяват, не се упияват с вино, от което пролята разсъдъкт" (Еф. 5:18), тъй като виното е десивно, осудително е пиянството (Прит. 20:1). Като не се вслушат в тези съвети, те събират плодоеите на пиянството. Тялото им се поудва, очите им се влажия, устата са сухи и горят. Като овразите, докато по тях текат пролетните потоци изглеждат пълнолювни, а когато си стигне глуповодното остават сухи, така и устата на пиянниците, докато са пълни с вино се влажи и влажия и една поглед нами го откото са сухи. Когато са нещастно насивани и пиянени с вино без мърка, те забуват естествения си влажност. Защото кой човешки организм може да бъде така здрав, за да се свъртвяваля на всички лоши последствия от пиянството. Или ми организъмт такова средствя, които да го предпази от слабост, хилавот и пиянотеное ако постоянно се разнавяла и угасява с вино? От това се подучава „перенере и слабост. Та нади от прекомерната употреба на вино дишането се аресквя, верните губят от силата си, ацето вълнолювото остават сухи, ацето вълнолювото остават на тялото! Защото навличани върху си Канюото, проклятии чия живот да треперши и да се търкляши по земата? Защото тялото, когато му ависа естествения спора се колебае и клятушка.

Дълго ли ще продължава с това вино? Дълго ли ще пиянствуват? Накрая има опасност, че от човек ти че се преврещи в мърсоти. Така ти си се разтърлява делая във вино и си прогивил от еднешно пиянство. От тебе изляза мирнама на вино и то като от мено прегорело, подобно на съл, който за више не е годен, какво лошо опаква проф. Исаян: „Торко на ония, които от рано утро до рано вечер се разпалват с вино, на техните прирествия има и китара, и густа, и тимпан, и сврка, и вино; а към делата на Господя те не поглеждат, нито помислят за деления на Неговите рече" (Ис. 5:11—12). Евреите по традиция наричат сиер всяко пиене, което води до опияние. И тъй, люде, които с изстването на деня, хоаят да издржат подравно с аромати вино" (Прит. 23:30), заглеждат се в местата, кляте се провада вино, в кръчиите, гостуват си една на друг, за да пият зведло, пророкот опаква злато, че не си остават дори малко време да помислят за Божините мислети. Защо не дават на очите си време да поглеждат към небето, да изучат красотата им, да разглеждат мъарото утрешно вав същността, та от стройния порядък при тях да познат Гиверел? Но една започва денят и украсяват местата за своите вирествия с пъстри килими и цветни завеси, показват гридливот и внимание при приготвяне на съседите за пиене. Поставят размадлителни съсиди, чашки и фиалки, като за покос и зрелище. Като че ли разнообразието на съседите може да скрие от прещипането, а размиваната и подаването на чашата — ацетолюто забавяне — времето на пиене. Но има приготвя и обхвемане „пиде на нещастие, гавно, нещастие и разреденост на шира“ и безобразията е измислен порядък, а неприличните дела — ред, защото, както съветските власти преобхвемат влажност от оржественост, така и винството, подобно на шария се обхвемва със съдауните и чрез много усилия се скрива неговия позор! И на това отгоре вените и цветя, благовония масла и дим, хляди измислени други увеселения достават още по-голямо развлекане на киянниците се. Нататък, е разгаряето на приреството, започват покани за нидяване, съствезания и подвизи между стриваните, а към местата да се изиданит едни други в пиянство. И аколованите на тощите повиканя е жолдът, а награда за победата — грехът. Защото този, който се налее повече с неразредено вино, той получава от другите венца на победата. Истинно за таква „саавата (е) — в срата им" (Филип. 3:19). Съствезават се помежду си в самия си отмъчаване. С какви души може да се опише глупостта на извървяването се? Всичко е пълно с неразумие, всичко е пълно с обхвемане! Победените се паяцат, наиват се и победителите, а прелуджениите се смеят. Ръцете откватат да слушат, устата не приемат, стомахът се къса, но здрото не преслава. Бедното тяло, лишено от естествени си сили, то е отслабано и не издржа на насилието на невъздржания.

Жалко зрелище за християнски очи! Този, който е с шестина възраст, пълне с физически сили, отливчик във вносните сиисия, него леглата го нести в дома. Той не може да стои прав и да хоая на краката си. Този, който трябва да е страшен за врага, той става повод за смях на денята по тържишето. Той и валнак без меч, убит е без война. Човек въоръжен, е развеша на голдине си, който е станал жертва на пиянното е готов да търпи от враговете едншо, което им е угодно. Пиянството е загуба на разсъдък, из-

Ученият майсторски пътешествник Феликс Квин през 1871 г. посетил мастира и престоял известно време. От него се е запазила картинка на алтаря — обикн. вид на мастира с пететажната кула — калябария и в нея правилна, в която служели знамено брата метон. На от 1898 г. до скоро била останали само два етажки Долен — със старинна мастирска орисма и горен — със зиния параклис „Св. Кирил и Методиј“.

Следа да отбележим, че в най-ново време от истерия на Троицкия мастир са промисли шестима архиереи на Българската православна църква, единот от които е индоевразийският Светеийн Български Патриарх Максим.

На 27 ноември (месеца) 1868 г. мастирското братство и събраният се митрополитен народ биха свидетели на една млада думна картина и преживяване.

С благословението на Негово Светейшество Българския Патриарх Максим и на Св. Синод — бе извършено обновеане на параклиса „Св. Кирил и Методиј“ и реставрираната кула на Троицката св. обтега и се положи са. Антиписи по чина, установен във великия Треник.

Специално чиноволовање бе извършено от варочко принаставант за тази цел Негово Високоросвещество Ловчанския митрополит Григорий.

Пред св. Петуртия Негово Високоросвещество митрополит Григорий преподаде на богомолния народ правосветелското благословение на Негово Светейшество, като изясни накратко смисъла и значението на извършеното чиноволовање на освещаването.

След отпуста на св. Петургия, той отново пронаесе походящо дървоно назидателно архитектурно слово за ролята на Българската православна църква в живота и слобата на народа ни, като поддари и честни на честното мастирско братство и на богомолния народ новосветения параклис.

В светата служба взеа също така участие Негово Високоросвещество архимандрит Гавриил, игумен на Троицката св. обтега, и Негово Всеблагочестиво прот. Мисролаз Павлов, служил при катедралния храм „Св. Троица“ в гр. Русе.

Накрая бяха извършени и тропанствата за Негово Светейшество, за народа, за честния игумен и братството на мастира, за честните поклоници и молчители се.

— С какви слова на възбика благодарност и признателност; с каква сила на чувствата следа и троба да благодарим на Твореца и Промислителя на човешкия род за този навистина паселен ден за нас?

— Както зеница на око, като родна майка да пазим и почитаме тази светица! Да се почитавме постоянно в нея на евангелските добротелости и Божията Правда! Затова но завета на св. апостол Павел, силноствено се възхваляваме: Моля ви брати в името на Господа нашето Исуса Христа, да говорите всички едно и също и да няма помежду ви разделения, а да бъдете съединени в един дух и в една мисъл (! Кор. 1:10). И още както братство на вярата и любовта към Бог в тези слова! Затова праведният Давид е възторжен думи приканва богомолците: „Славете Господа, защото Той е благ, защото милостта му е вечна!“ (Пс. 117:29). Той още се кълне на Твореца, че не ще намери новой дотогава, докато не види остроения храм. Нима да възпа до патрарта на дома си, нима да деня на леглото си, нима да дам спят но опите си и зръмка на неждите си, докато не намери място за Господа, жилище на Силия Иаковов!“ (Пс. 31:3—5). И още: „Боже, ... един ден в Твоите дарове е по-добър от хиляда дни. Желея по-добре да бъда при врата на Божия дом, отколкото да живея в ширите на нечестие!“ (Пс. 83:10—11). „Едно свою молитв от Господа, само това искам да преобладам в дома Господен през всички дни на живота си, да гласам Господните кривоти и да посещавам Неговия свят храм“ (Пс. 26:4).

— Да пазим чувствата Божии с обзира на небото възду земаа, в който човек като е отдално може да намери себе си и да разбере своето предизначение!

— Да пребъде новозобновената и осветена светиия параклис на Троицката св. обтега под молитвения небеса благослов на Господа Исуса Христа, Троекратно чудотворен образ на Св. Богородица и на светете брати Кирил и Методиј!

„Господи, възобнови благониеа дому Твоему, и место седения слави Твоея“ (Пс. 25:3).

Архимандрит ГАВРИИЛ
игумен на Троицкия мастир

ана? Към кого ли не отправят взор, изпълнен с мъчително оплакване?

През 1841 г. през България преминала французинът Белини, привлекен от Александър Екзарх. Младши българини, но това време студент по медицина в Париж; извадилта розата на престолите. До ушите му достигат безкрайните силе азана на народа българите за кътован бечевница и насистено исламизация. Той е портесен и тайно възвика надежди на съотчественците си с обещанията, че Франция няма да ги забрави и ще се застъпи за скоридното им обновеане от таранитата. Надеждата срива сърцата на българите и разваля борческия им дух. Козакостите в това отношение са видими на следващия Дмитрий Костов, изпратено до Александър Екзарх в Париж. Днес то се съхранява в Народния библиотекар „Кирил и Методиј“ — София във фонд 66 под № ПГА 5647. Ето и дословното му съдържание:

„Високоученни г (ос долян) А. Екзарха

Краткото Ваше с намия приближение Ви придобо голема сострастия и основа големи надежди. Тия надежди се отогана много разпространява и възбужа в мочи всички сърца на нашите владин сотеичници, и вете затова отред да се чува понаесто отностително крик против нашите притеснителни мучители, и да се проповядва умирено за отбеската любов. Ако шисте за писмена доказателство Ви еля част от едно писмо, което ми проводи от некой ден една софийския жител:

„... Ах! В какво ужасно состояние се намира нашето окрало Отечество! Какво притеснение го умораво! О, проклятия турска вера! То, та варварно дете не се отговаряваш да ни ядас милкото, кирското, маслото и да ни носит възпалата, но ипещ да ни убавни кожата. Ти мазаш много на ония нагледни воли, които се отрунута възрху нашите немощни овци, разирващи ги, разваляващи ги и язаят, като могат сожата и кокалите. Ах, свирено поеме! Та не ще да имаш до века това кровно убожество! Време доиде да всички имамт свобода, свобода, свобода! Да станат иди докато да телам това срамно робство! Да станат и покажат им тия хули господари колко им чинат робите... Приемем наказание да некога прогневаета Господ. Нашите бедни сотеичници много са несвекни и имат много потреба от учение, но как да го полчат с чремерата си нишета? Ах, ако помогне Господ на шедните г (осподи) А. Екзархови попитания, ако рече Франция, както ни го показа, да даде некой помощ на нашите любочивни деца, които са сме българския и българския, тог щел подир некой време името и напсане на нашите нови байраци.“

Виждале от това любезний мой г (осподи) Екзархе, от какви чувства са обесени тук нашестите: свобода и учение, тие две вете вещи, които вомте еднакво желат. Но ще ли ги полчат? Това Ви токмо можат да ни кажеат и обаче откакто сте се на Франско завършави, не ви сте още нищо исали, нищо известия — Негли сте имали некое променение в сърцата на еля, което малко но преди окаявах, негли некой политически обстоятелства са тия уже направили да не се грижат за нашите бедности. Ако е това, кое отчаяние ще да захвати сърцата на зломашните болгар! Кое оскорбление ще последва на следната оная утеха, на която се предвартително насладявахат? Но това не може да буде. А Ви помия глаголите и мисла с Ваки, че френисте са твърде великодушни и че извоят никога да оставят белните хорца, които една път доживяват, но не дават на Мисролаз Павлов да ги извади от утешителния повест. Негли са уже и наизт, понеже ми казвате, че сме много далеч от Франско. Но логте оне ни додат не ще сторя еякш але да Ви напиша тук едно дсло, което се е случило каквото варварство на белните полагани без да мислят никак на всканите преобразувания и обогаривания понести, които праведните им обща да Мисролаз Павлов да ни възврати.

— Един момък, син едноклорий на една почтена дворянска поща да си направил съгветба с неколика торжественост. Затова прави големи претоволвания, добожа музиканти и призовава много люди. В неделя вечер, подир венчанието, когато сички се веселиха в по-младите играха ведно с малката булка, сто чии възвизт десетина вятвай турци, оборужен от краката до главата, възвизахут и разирващи пътнотого и се отрунута и възвират Младоживката, Горко и съкрут се притича да в забавни, прилава та турците, моли си, плоче да му оставят жената. Но кому дума? Безмелочните тия го отбвуют с унижением и му заносат булката преустремана. Тогава горко момък отчая и праведно разгневи разликва си насреща им, пахули ги и удари и най-любо от вих, който державе жената. Тогач сичките разпознати като звери, немогуше да претегат както похулени от един гуруни, дръпват си ножовете и го досичат наместо!

Ето как са сохранила новоботворданно Гюлханский хатнше-риб, ни азаште.

Тука са запярван, дражийий г (осподи) Екзархе: Кого челе прекара през умот са такива безмелочие, сила му вете не остава да последва. Мисли за назе брата, каквото ине за тебе, и дано Господ ти помогна да ни утешим скоричко.

от Елена, 18/30 януария 1842 (година)

Ваш смиренный слуга: Дмитрий Костович“

Цитираното писмо е поредното свидетелство за антихуманната политика на Османската държава по отношение на поробената българския народ. Случката, станала в околностите на Шумен е често

СЪБИТИЯ И ДОКУМЕНТИ

НЕИЗВЕСТНИ ДОКУМЕНТИ ОТ АРХИВАТА НА АЛЕКСАНДЪР ЕКЗАРХ

Пет века кралят на османския поробителства българските земи. Едно след друго избухват изтисане след изтисане, водят се войни, разгарят се вътрешни междубоубини, но жадуваната свобода все не идва. Къде ли не ходят българските пратеници с горещи молби за помощ — при европейските владетелски дворове, при шабобите на възвостаче с Османската империя арми, дори във Вати-

ерещо движение през годините на робството. Националното асимилационно движение е било предхождано от промяна на перцепциите на интелекта. Наследствена асимилация е била осиново средство, използвано от османците в борбата срещу останалите етнически общности в империята. Нейното системно и целенасочено провеждане столетия наред изскуква живи възпроизводителни сили на българския народ. Наред с това писмото показва нараствалото самосъзнание на българина, неговият борчески дух. Той все още се намира на чуждата почва, но вече отирава признаци към съответствения си, да се дигитат с оръжие в ръка и покажат на поробителите „колко им чинят робите“.

Митко ЛАЧЕВ

ЗА СЪЗДАТЕЛЯ НА ЕЗИКА «СЕВО»

Луианг Замекхов е създател на изкуствения международен език „Есперанто“. Есперанто си пробил път и стана съвременен език. Създаден бяха обаче и други изкуствени езици за международно езиково общуване. Един от тях е „сево“, което значи „потомък“. Друг е изкуственият международен език „сево“. Бива ли някой знае нещо за негова автор — същ. Христо Петров Бучев.

Роден е на 8. 4. 1866 г. в с. Загоричане, Костурско (Македония). Той остава сирак на тригодишна възраст. Отглеждат го роднини. 12-годишен го завеждат в Цариград и го главават чирак в клекарска работилница. Има желание да учи и с големи молби према работодателите си и със съдействието на Българската екзархия в Цариград получава разрешение да се учи. През 1885 г. — 19-годишен — е редовен ученик в първо отделение на Цариградското българско училище. Обработва работното си време допълнително. Учи кален урочите си. С изнати като частен ученик през следващата 1886/7 г. промолва началното си образование. За награда за отлична му успех Българската екзархия му отпуска половин стипендия. Продължава образованието си в класното училище в Цариград-Фенер. Работи, за да подпомага издръжката си. Стипендията му е до голям размер и на следната година не работи. През 1891 г. постъпва в Българската духовна семинария в Цариград, която завършва с отличен успех. От 1897 до 1903 г. е учител в с. Оливач и Дивостино, Софийски, както и в с. Вресово, Айтоско и др. Оказва се за Тодора Цанева от Тетевен. На 10. 9. 1903 г. е ръкоположен за свещеник. Иска да следва във висше духовно зоведение в чужбина. Затова заминава за Риминия и със съдействието си пари и спешнослужението си в Букурещ се възвръща по време на следването си в Богословския факултет на Букурещкия университет. Завършва го през 1910 — с отличен успех. Назначен е за енорийски свещеник в Тутракан, където разгръща широка обществена и проповедническа дейност.

През Първата световна война е изкарен на заточение в Северна Молдания. Когато се завърна отново в Родина си, завърна къщата си разворена и ограбена. Пет месеца той търси пари под дъжд, за да спаси от гладуване многочисленото си семейство, състоящо се от жена и осем деца. През м. октомври 1918 г. свещ. Хр. Бучев напуска Тутракан и заминава доброволно на фронта като подполковник с 24-ти Черноморски полк в Македония. За проявен патриотизъм и достойно изпълнен дълг във Отечеството, в знак на благодарност е награден с възпоминателен медал. Завърнал се от фронта, отец Бучев се установява като временен енорийски свещеник в Кавалийски (Тополовград), а от 1 октомври 1919 г. е свещеник в църквата „Св. Георги“ в Ямбол.

В Ямбол намира благоприятни условия за възстановяване на положението си. Продължава обществена си и творческа дейност: издаване на брошури, изнесне на сказки, реферати. Завършването на Семиярията в Цариград се оказва благоприятно и решаващо за него — възвръща го със солидни познания по латинския език, старогръцки и старобългарски, като учител овладява книжовно и говоримо руски език, френски, немски, английски и турски, гръцки езици. Като свещеник учи арабски език, есперанто и „сево“. В Ямбол продължава работата си по изобретенията си в Тутракан: научен труд — създаване на международен език, лесно и бързо усвояем от всички народи по света — по-съвършен от есперанто и „сево“ — езика „сево“.

Участства активно в дейността на македонската организация в България. През есента на 1931 г. е в състава на духовна делегация, която посещава ООН в Женева, Ватикана и други европейски столици, с мисия — връщане на петиция за отваряне на църкви и училища в Македония и за връщане на прокулените свещеници и учители по родните им места.

През 1929 г. умира жена му Тодора (Тота). Сам се грижи за децата си — 4 сина и 4 дъщери. От 1937 г. вече пенсионер, работи над своя научен труд — създаването от него научен международен език „сево“. Умира на 23 януари 1947 г. незавършил докрай своя труд.

Илиана ИЛИЕВА

ДОЖДЕСТВЕН ОТДЕЛ

ЖЕЛЕНИЕ

Настроявам треплящите струни сърдечни на моята арфа за песен.

Вгъбен дух насочвам към тайните ветни, до пътят към тях не е лесен. Да звъни в мелодии струбите ни може при всички условия, Боже.

А исках най-светлата песен в света на Теб да изпя!

Разбирам: Сърцето ми малко е бедно, а Ти си велик, Вездържител. От грини жителски е често то лебно, залутан със земен да жител. Ще може ли някога, Боже, кажи ми, да звъни в най-красните рими?

Аз исках най-светлата песен в света на Теб да изпя!

Съвместно тях на цветята росни, на звоните хор със звъните, отново настровам я, но да докосне не може на Твоят Отвяд дълбините. Във дър Ти подмамям аз своята тревога, величното Ти да възпя не мога.

А исках най-светлата песен в света на Теб да изпя!

Момичка ВАЛЕНТИНА

ПЕСЕН

Галовно чийка до сърцето си дете додед, за да не ридя в нощта младенецът, ти тихо пей,

Така проплаква в мене болката и ме гвети.

И в трудни часове слова шепти молитвени: сръбтя — да не гори, болката — да не боли.

А. АНГЕЛОВ

„ЗА ТОВА, ШО Е ИСТИННО, ШО Е ЧЕСТНО, ШО Е СПРАВЕДЛИВО, ШО Е ЧИСТО, ШО Е ЛЮБЕЗНО, ШО Е ДОСТОСЛАВНО, ЗА ТОВА, ШО Е ДОБРОДЕТЕЛ, ШО Е ПОХВАЛА, — САМО ЗА НЕГО МИСЛЕТЕ“ (ФИЛ. 4:8).

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Проф. Антоний Хубичев — от редактор, членове — асист. Иван Рашков, асист. Владимир Бяръдженев, техн. редактор-коректор — Тодор Лазаров

СИНОДАЛНО ИЗДАТЕЛСТВО — 1080 София, ул. „Оборище“ 4

Администрация — 87 26-11. Редакция — 89-51-15.

Сметка — 421 114 669 001 0, БНБ, Софийски градски клон

Годишен обемченост — 10 лв.

Набор и свързване — ДП „9 септември“, бул. Дондуков, 82

Печат — ПП „Д. Благоев“, бул. П. Радинги, 2